

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

1. Omvang van het tekort

De uitgaven voor BUIG voor 2017 zijn geweest: € 4.210.419

Het ontvangen BUIG-budget voor 2016 is: € 3.792.264

Het tekort op het BUIG-budget in 2017 is: € 418.155

Dit tekort is 11,03% t.o.v. het ontvangen BUIG-budget. (in vergelijking: in 2016 was er een tekort van 18% op het BUIG-budget).

De aanvraag voor de vangnetregeling 2017 is:

Totaal tekort:	€ 418.188
Eigen risico (5%):	€ 189.613 -
Restant tekort in aanmerking voor vangnet:	€ 228.542

Aanvraag voor vangnetregeling (50% van het restant tekort) € 114.271

2. Analyse van het tekort

a. Signalering van het tekort

Binnen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk worden kwartaalrapportages opgesteld waarbij we raad en college van B&W aan het eind van elk kwartaal een (financiële) prognose neerleggen voor het lopende jaar. In de eerste kwartaalrapportage Sociaal Domein 2017 (ambtelijk opgesteld in april 2017 en in college vastgesteld op 23-05-2017) werd duidelijk dat er over 2017 een zodanig tekort zou ontstaan, dat een aanvraag moet worden gedaan bij de toetsingscommissie. De signalering van het tekort is aanleiding geweest voor verschillende acties:

1. Het ontwikkelen en uitvoeren van maatregelen om het tekort te reduceren (zie beantwoording bij het onderdeel C).
2. Het opdracht geven tot een benchmark van onze resultaten door Divosa;
3. Aan de hand van de benchmark en de maatregelen in gesprek met onze gemeenteraad

b. De Divosa Benchmark

In juni 2017 heeft Divosa een benchmark gedaan. Zij hebben de uitvoering van de participatiewet in onze gemeente vergeleken met een landelijk beeld. Samen met Divosa zijn de volgende uitkomsten besproken:

Uitkomsten benchmark	Bo-Re	Landelijk
Bodegraven-Reeuwijk kent een bijzonder hoge instroom t.o.v. 31-15-2015 (op basis van indexcijfer 2015=100)	117	108
Bodegraven-Reeuwijk kent een laag percentage herinstromers (binnen 12 maanden)	4,60%	14,20%
Bodegraven-Reeuwijk kent een iets hoger dan gemiddeld uitstroombestand (per maand)	3,1%	2,7%
Een groot deel van de uitstroom van Ferm Werk is naar werk;	43,20%	35,60%
Het poorteffect in 2017 (% aanvragen dat niet heeft geleid tot een uitkering) is hoog	67%	
Het gemiddelde uitkeringsbedrag per uitkering is hoog	€ 13.970	€ 13.370

Kort gezegd: Bodegraven-Reeuwijk heeft te maken gehad met een hoge instroom in 2016 en 2017. De uitstroom naar werk is hoger dan gemiddeld, veel vaker naar werk dan gemiddeld en bovendien ook duurzamer dan gemiddeld. Het poorteffect is hoog. Dit zijn allen positieve afwijkingen in de Divosa Benchmark.

De enige (financiële) nadelige afwijking in de benchmark is dat in Bodegraven-Reeuwijk relatief veel gezinnen/echtparen een uitkering ontvangen. Dit betekent dat het gemiddelde uitkeringsbedrag per uitkering relatief hoog is.

Ook heeft DIVOSA het objectief verdeelmodel voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk onderzocht. Daaruit blijkt dat het objectief verdeelmodel op 1 belangrijk onderdeel afwijkt. In werkelijkheid wonen er in Bodegraven-Reeuwijk veel meer statushouders, dan waar het model rekening mee houdt. Het objectief verdeelmodel heeft namelijk geen rekening gehouden met de instroom van de vluchtelingenstroom uit voornamelijk Syrië (in 2015 en 2016).

c. Oorzaken van het tekort

Op basis van de cijfers van Ferm Werk en de Divosa-benchmark en het onderzoek naar het objectief verdeelmodel zijn de volgende oorzaken van het tekort te benoemen:

Instroom statushouders

Het effect van de instroom van statushouders is een van de grootste oorzaken. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft in de afgelopen jaren haar taakstelling voor vestiging van statushouders altijd behaald.

Deze instroom legt in onze gemeente een hogere uitkeringslast met zich mee, vergeleken met andere gemeenten in Nederland. De reden dat het financieel effect van de vestiging van statushouders op het BUIG-budget groter is dan veel ander gemeente is als volgt te verklaren:

1. Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk laag; uitgedrukt als een percentage van het totaal aantal huishoudens was dit in 2017: 2,1% (Nederland: 5,7%).
2. De taakstelling van vestiging vergunninghouders wordt verdeeld naar rato van het aantal inwoners van de gemeente.
3. Aangezien veel statushouders een beroep doen op bijstand is het aandeel statushouders t.o.v. het bestaand bijstandsbestand veel hoger dan bij een gemeenten met dezelfde omvang, maar met een hoger percentage bijstandsuitkeringen.

Hoog aantal echtparen/gezinnen

De Divosa benchmark heeft aangetoond dat in Bodegraven-Reeuwijk relatief veel gezinnen/echtparen een beroep doen op de bijstandsuitkering. Om de reden betalen wij per uitkering ongeveer € 600 meer dan landelijk gemiddeld. Afgezet tegen gemiddeld 298 mensen in de bijstand in 2017 bedragen de meerkosten hiervan € 178.800,-.

Stelselwijzigingen

- Ook de aangescherpte eisen voor Wajong-uitkeringen zijn van invloed op de toename. Sinds op 1 januari 2015 de Participatiewet van kracht is geworden, hebben alleen jongeren die volledig arbeidsongeschikt zijn recht op een Wajong-uitkering.
- Een andere oorzaak van de stijging is de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd. In 2016 is de leeftijdsgrens met 3 maanden verhoogd tot 65 jaar en 6 maanden. Daardoor wordt de uitstroom uit de bijstand naar de AOW voor een aantal 65-plussers uitgesteld.
- Als laatste reden is te noemen dat de duur van de WW-uitkering voor inwoners per 1 januari 2016 is verkort. Dit houdt in dat mensen sneller in de bijstand instromen.

Bovenstaande effecten hebben zich voor het 2017 voorgedaan, maar hebben een structureel effect op onze uitgaven.

Bepaling BUIG-budget

Voor een belangrijk deel worden de tekorten veroorzaakt door het verdeelmodel dat wordt gehanteerd. Dit verdeelmodel is voor 25% is gebaseerd op de gemeentelijke lasten in het jaar T-2. Dus de hoogte van het BUIG-budget in 2017 is voor 25% gebaseerd op de uitgaven BUIG in 2015. De uitgaven voor de BUIG in 2015 zijn relatief laag geweest. Door DIVOSA is berekend dat indien onze gemeente geheel objectief zou worden verdeel het BUIG-budget € 4.1 miljoen zou zijn (in plaats van de nu ontvangen € 3,8 miljoen. Met een volledig objectief verdeeld BUIG-budget voor onze gemeente hadden wij dit jaar geen aanvraag hoeven doen voor de vangnetregeling.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort. Maak in de beschrijving duidelijk wat interne en wat externe maatregelen zijn. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Zie de toelichting in de box op de volgende pagina.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.

- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Schematisch zijn de volgende maatregelen in 2016 en 2017 getroffen om te komen tot tekortreductie. Per maatregel is aangegeven in welk jaar zij zijn getroffen. Welk doel de maatregelen geeft en of de maatregel als intern of extern aan te duiden is:

Doel	maatregel	Jaar	Intern /extern	Toelichting
Directe uitstroom naar werk	<u>Buddy-project</u> Lokale ondernemers worden gekoppeld als buddy voor uitkeringsgerechtigden.	2015	Extern	Bedacht vanuit de visie dat werkgevers het best weten wat er nodig is voor bijstandsgerechtigden om aan een baan te geraken.
	<u>SROI:</u> Bij aanbestedingen boven de € 50.000 zijn opdrachtnemers verplichting 1 bijstandsgerechtigden in dienst te nemen	2015	Intern	
	<u>Versneld Burgerschap</u> Volgens het principe Work First gaan diegenen die kunnen werken aan de slag. Het taalonderwijs wordt in samenwerking met de taalschool 's avonds en in de weekenden georganiseerd. Voor diegenen die niet direct kunnen werken wordt samen met de taalschool en welzijnsorganisatie gewerkt aan intensief taalonderwijs en nuttige dagbesteding / vrijwilligerswerk	2017	Extern	Ontworpen op basis van signalen van de uitgevoerde DIVOSA benchmark. Samen met vluchtelingenwerk, taalscholen en welzijnsorganisatie is het programma versneld burgerschap georganiseerd.
Arbeidsfit maken	<u>Groen en Schoontaken</u> Onder leiding van onze groendienst worden uitkeringsgerechtigden begeleiding in het arbeidsfit worden. Dit is bedoeld als opstap naar het daadwerkelijk vinden van werk. Uitkeringsgerechtigden komen hierdoor in werkomgeving waardoor de stap naar echt werk kleiner wordt.	2017	Intern	
	<u>Vrijwilligerswerk/dagbesteding</u> Voor iedereen die niet kan werken zoeken we samen met onze welzijnsorganisatie en zorginstellingen naar nuttige vormen van dagbesteding en vrijwilligerswerk.	2016	Extern	Op basis van signalen van aanbieders dagbesteding en psychische zorg (ASVZ, Kwintes, Gemiva) in onze gemeente is gekeken naar de overlap tussen participatiewet en Wmo/WLZ. Op basis van deze vergelijking worden in 2018 nieuwe vormen van dagbesteding georganiseerd.
Instroom vanuit het UWV beperken	<u>Informatiemarkt WW</u> Het UWV nodigt mensen in de WW uit op het gemeentehuis. De gemeente geeft voorlichting over de rechten en plichten van de bijstand en biedt een banenmarkt aan met lokale uitzendbureaus. Doel is om zoveel mogelijk mensen uit de WW uit te laten stromen naar werk, voordat zij in de bijstand komen.	2016	Extern	Naar aanleiding van het aanbod van het UWV is deze maatregel tot stand gekomen.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vetgedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

Doel	Maatregel en Beoogd effect	Effect in 2017*	Beoogd financieel effect bij gelijkblijvende uitstroom
Directe uitstroom naar werk	<u>Buddy-project</u> Lokale ondernemers worden gekoppeld als buddy voor uitkeringsgerechtigden.	In totaal hebben 30 mensen in 2017 deelgenomen aan het buddy project: <ul style="list-style-type: none"> • 12 personen hebben inmiddels betaald werk gevonden; • 5 personen doen ervaring op binnen een werkervaringsplek • 3 mensen zijn een opleiding begonnen; • 2 mensen hebben na een medische keuring een tijdelijk medische ontheffing ontvangen; • 7 mensen worden nog bemiddeld naar een werkervaringsplek, werk of een opleiding; • Van 1 iemand is door Ferm Werk de uitkering 	12 uitstroom naar werk per jaar: Financieel effect: 12 x € 13.957 € 167.484

		beëindigt.	
	<u>SROI:</u> Bij aanbestedingen boven de € 50.000 zijn opdrachtnemers verplichting 1 bijstandsgerechtigden in dienst te nemen	16 personen zijn dankzij SROI in 2017 uitgestroomd naar werk	16 uitstroom naar werk per jaar: 16 x € 13.957 = € 223.312
	<u>Versneld Burgerschap</u> Volgens het principe Work First gaan diegenen die kunnen werken aan de slag. Het taalonderwijs wordt in samenwerking met de taalschool 's avonds en in de weekenden georganiseerd. Voor diegenen die niet direct kunnen werken wordt samen met de taalschool en welzijnsorganisatie gewerkt aan intensief taalonderwijs en nuttige dagbesteding / vrijwilligerswerk	In 2017 zijn totaal 21 statushouders uitgestroomd naar werk (in vergelijking met 5 statushouders in 2016)	Uitstroom naar werk per jaar: 21 x € 13.957 = € 293.097
Arbeidsfit maken	<u>Groen en Schoontaken</u> Onder leiding van onze groendienst worden uitkeringsgerechtigden begeleiding in het arbeidsfit worden. Dit is bedoeld als opstap naar het daadwerkelijk vinden van werk. Uitkeringsgerechtigden komen hierdoor in werkomgeving waardoor de stap naar echt werk kleiner wordt.	In totaal zijn bij 9 mensen de uitkering beëindigd door deelname aan het project schoontaken.	Beëindiging uitkering per jaar: 9x € 13.957 = € 125.613

	<u>Vrijwilligerswerk/dagbesteding</u> Voor iedereen die niet kan werken zoeken we samen met onze welzijnsorganisatie en zorginstellingen naar nuttige vormen van dagbesteding en vrijwilligerswerk.	Tot nog toe alleen kwalitatieve effecten. Mensen participeren in onze samenleving.	niet van toepassing
Instroom vanuit het UWV beperken	<u>Informatiemarkt WW</u> Het UWV nodigt mensen in de WW uit op het gemeentehuis. De gemeente geeft voorlichting over de rechten en plichten van de bijstand en biedt een banenmarkt aan met lokale uitzendbureaus. Doel is om zoveel mogelijk mensen uit de WW uit te laten stromen naar werk, voordat zij in de bijstand komen.	De uitkomsten van de informatiemarkt zijn niet te kwantificeren aangezien het de bedoeling is dat de uitstroom bij het UWV plaats vindt. (en daarmee de instroom in de bijstand vanuit de WW lager wordt.	Niet van toepassing

Bovenstaande effecten zijn gerealiseerd bovenop de reeds bestaande werkzaamheden om mensen aan werk te helpen.

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 12 juli 2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: Johan de Jager

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'C' followed by a series of horizontal strokes.

Naam van de ondertekenaar: *Christiaan van der Kamp*

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 12 juli 2018

Ondertekening

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Christiaan van der Kamp', written over a light blue rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: Christiaan van der Kamp

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hans Rijs', written over a light blue rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: Hans Rijs